

L'aigua, el centre del debat al Ecofòrum'05 de Terrassa

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

28/09/2005

Des del 27 de setembre fins a l'1 d'Octubre, es desenvolupen a Terrassa les Jornades sobre Gestió Sostenible de l'Aigua. Aquest és el tema de l'Ecofòrum d'enguany, un esdeveniment que vol projectar a la societat l'estat de la qüestió sobre una determinada matèria, a través de les exposicions d'idees i el debat públic. En aquesta edició l'aigua és protagonista, com a reflex del que està succeint a la societat. Tal i com ha assenyalat de manera realista un dels ponents, en el decurs de la jornada inaugural: 'Si alguna cosa bona està tenint aquesta sequera es posar la qüestió de l'aigua en el debat públic'. L'Ecofòrum està organitzat per l'[Ajuntament de Terrassa](http://www.ajterrassa.es/) (<http://www.ajterrassa.es/>); l'organització tècnica corre a càrrec del [Col·legi d'Arquitectes de Catalunya](http://www.coac.net/home/) (<http://www.coac.net/home/>), la [Universitat Politècnica de Catalunya](http://www.upc.edu/) (<http://www.upc.edu/>) i la companyia Aigües de Terrassa; els patrocinadors són la [Diputació de Barcelona](http://www.diba.cat/) (<http://www.diba.cat/>), [Àrea de Medi Ambient](http://www.diba.cat/mediambient/default.asp) (<http://www.diba.cat/mediambient/default.asp>) i l'[Agència Catalana de l'Aigua](http://mediambient.gencat.net/aca/ca/inici.jsp) (<http://mediambient.gencat.net/aca/ca/inici.jsp>).

Recuperar els aqüífers Han obert l'acte l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i el conseller de Medi Ambient i Habitatge, Salvador Milà. El conseller ha dit que s'ha generat un fals debat entorn de si tenim o no tenim aigua ja que d'aigua n'hi ha en funció del nostre clima i que l'autèntic debat ha de centrar-se en si sabem gestionar bé l'aigua de la què disposem. Seguint la línia de trencar tòpics i discursos establerts, Milà ha recordat que 'sempre es diu que cal gastar-ne menys però aquesta només és una part del tema'. Amb això es referia a l'enorme importància de preservar el recurs allà on es genera, per exemple, en el cas dels aqüífers.

Al fil de la qüestió, ha revelat que estudis duts a terme pel Govern han posat de manifest que, en les conques internes catalanes, hi ha un volum aproximat de 35 hectòmetres cúbics d'aigües subterrànies malmeses per la contaminació. 'Aquest volum d'aigua correspon a un pantà de mida mitjana mig ple' - ha dit-. Amb aquestes dades Milà ha volgut destacar que, en la gestió de l'aigua, no es tracta de 'demanar a ningú que es privi de res' sinó de 'tornar a trobar molts recursos que havíem oblidat', referint-se a aqüífers com el del Besòs i el Llobregat que s'estan recuperant.

Milà ha fet una crida per foragitar l'alarmisme i per unir tots els agents socials -inclosos els consumidors- en la nova gestió de l'aigua. Ha dit que el govern tenia preparat el decret sobre la sequera però que entraria en vigor 'quan fes falta' i que de moment 'tothom està fent bé la seva feina'. Acte seguit, ha pres breument la paraula l'alcalde de Terrassa Pere Navarro que ha recordat que els problemes amb l'aigua no venen d'ara. Ha fet referència a un esdeveniment que encara es troba en la memòria col·lectiva com van ser les riudes de 1962 al Vallès, que van causar centenars de morts i també a uns altres fets que eren quotidians fa 30 anys: l'abocament generalitzat de residus industrials als rius i rieres de la comarca. Un record que ha servit, per contrast, per situar l'auditori en un cert esperit d'optimisme de cara al moment actual i sobretot al futur immediat.

De bé lliure a recurs escàs Ramon Folch, doctor en biologia i socioecòleg, ha fet una intervenció densa però molt didàctica que ha servit per situar el problema de l'aigua en perspectiva històrica i en la seva dimensió universal. Es tracta de dos aspectes que sovint se solen menystenir en les anàlisis fetes en la immediatesa com a únic referent.

Primerament, ha posat de relleu la contradicció econòmica que suposa pagar un preu molt diferent segons si l'aigua és corrent o envasada. Pel que ens costa un got d'aigua envasada, en podem tenir 150 de l'aixeta. Per tant, d'entrada - ha dit- 'hem d'acceptar que tenim dues menes d'aigua' i s'ha

preguntat: 'Com podem parlar llavors de bé lliure?'

A continuació Ramon Folch ha explicat les dades bàsiques sobre l'aigua realment disponible. Del total mundial d'aigua només un 2,5% és dolça però d'aquest percentatge s'ha de restar l'aigua que no està a l'abast -perquè es troba en forma de vapor d'aigua o de gel - i això redueix encara més l'aigua que podem utilitzar. La conclusió és clara: L'aigua és un recurs escàs però a molts indrets del món es continua tractant com un bé lliure, tot aplicant principis més propis de la ciència econòmica del segle XVIII que no pas del segle XXI.

L'escassetat de l'aigua és un factor tant important -ha continuat la seva exposició- que es troba en el centre de potencials conflictes internacionals entre estats que, de no canviar la situació, aniran esclatant en els propers 20 anys.

La solució del circuit tancat Després d'aquesta panoràmica econòmica i geopolítica de l'aigua, Ramon Folch ha fet referència a problemes del nostre país tot llançant una crítica a les dessaladores - un dels elements de la nova política de l'aigua a nivell tan espanyol com català- a les què ha qualificat de 'nou proveïdor per la vella cultura de l'aigua'.

Segons ell, la nova cultura de l'aigua s'ha de centrar en recuperar les aigües que llencem. Per il·lustrar-ho, ha donat un exemple amb xifres. La ciutat de Barcelona té una demanda anual total de 160 hm³ que són aportats pel Ter i el Llobregat però la pluja fa una aportació en el mateix període de 25 hm³, les aigües freàtiques tenen un volum de 10 hm³ i els aqüífers del Besòs i del Llobregat sumen uns 40 hm³. L'aigua de la pluja no s'aprofita i ara hem començat tot just a aprofitar les aigües subterrànies.

Aquest conjunt de volums d'aigua ja fan gairebé la meitat de la demanda de la ciutat, cas que s'aprofitessin totalment, cosa que no es fa. Un altre exemple són aquells usos de l'aigua a nivell domèstic, com la dutxa o el bany, una aigua que és directament llençada i que és comptabilitzada com a consumida però, segons Ramon Folch: 'L'única aigua veritablement consumida és la beguda'.

Tot seguint aquest argument, Folch ha conclòs la seva intervenció subratllant la necessitat de reconduir aquestes aigües desaprofitades a la xarxa perquè es puguin reutilitzar en altres usos. 'Cal fer entrar l'aigua en cicle tancat', ha dit, tot recordant que 'aquesta és la única sortida; el problema no se soluciona pagant més: és que no n'hi ha més d'aigua'. Respecte a les possibles crítiques que aquest canvi suposaria nombroses inversions i, respecte a les suposades complicacions tecnològiques que implicaria, Folch ha estat taxatiu: 'Menys que instal·lar la fibra òptica'.

L'hora de la política Les dues intervencions posteriors han estat la de Jesús Yagüe, subdirector general de gestió integrada del domini públic hidràulic del [Ministeri de Medi Ambient](http://www.magrama.gob.es/es/) (<http://www.magrama.gob.es/es/>), i la de Jaume Solà, director de l'Agència Catalana de l'Aigua. Tots dos han parlat sobre les polítiques respectives i la filosofia que hi ha al darrera. En el primer cas el programa [AGUA](http://www.magrama.gob.es/es/) (<http://www.magrama.gob.es/es/>) que comporta, en sintonia amb el que ha manifestat Salvador Milà anteriorment, l'increment de l'estalvi i l'eficiència, la recerca d'aigua subterrània, el control de la contaminació i la gestió de la demanda, com a trets bàsics.

Per la seva part, Jaume Solà, ha posat l'èmfasi en les mateixes idees, tot destacant especialment, l'objectiu afegit de millorar els ecosistemes. Igualment, ha descrit la importància de desenvolupar tres estratègies ens tres àmbits per a arribar a una gestió integral dels usos de l'aigua. Són: els sistemes d'abastament -actualment s'està redactant el Pla d'Abastament de Catalunya- els sistemes de sanejament i la planificació dels espais fluvials. Solà ha destacat d'una banda que 'la millor política de gestió de l'aigua ha d'incorporar la política territorial' en un clar missatge de transversalitat i, de l'altra, que 'el govern català té com a autèntic repte aconseguir una gestió integral de l'aigua en un termini de 10 anys'.

Marge per a l'acció local L'existència de polítiques estatals i autonòmiques de l'aigua no exclou que els municipis puguin tenir les seves pròpies polítiques i iniciatives en aquest camp. Tot partint d'aquesta premissa, la intervenció de Ramon Arribas, regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa, ha estat una defensa de la idea que 'municipis grans com Terrassa puguin fer-se càrrec de la gestió integral de l'aigua'. La tesi es fonamenta en el fet que actualment l'empresa concessionària Aigües de Terrassa ja porta, a la pràctica, la major part de la gestió del cicle, tot i que encara no ho fa de manera completa. Un segon argument favorable seria la facilitat que una sola administració i, a més, propera en el territori faci aquesta funció 'de manera que hi hagi un sol responsable'.

Més enllà d'aquest afany clarificador i pragmàtic, Arribas ha aportat interessants dades que demostren les estratègies que des del municipi es duen a terme per treballar en una gestió més sostenible: Canvi dels aforaments per sistemes de comptador, canvi de les velles canonades de plom per minimitzar les pèrdues, campanyes de divulgació i conscienciació ciutadana, en general, i en l'àmbit educatiu, etc. Aquestes estratègies es desenvolupen en el marc d'un Pla d'Acció Ambiental, tot un repte per 'un creixement demogràfic -la població ha superat els 200.000 habitants- que ni els 'desarrollistes' haguessin pogut somniar' ha dit Arribas. El debat al voltant de la gestió de l'aigua continuarà fins el dissabte 1 d'octubre, a part de les diverses ponències i taules rodones, la ciutadania pot accedir a espectacles i l'exposició 'Els paisatges de l'aigua, mirall d'una nova cultura ambiental' al Vapor Universitari de Terrassa.

Podeu accedir a la programació de les jornades [aquí](http://www.terrassa.cat/mediambient/ecoforum/) (<http://www.terrassa.cat/mediambient/ecoforum/>).

Adjunt

Mida

Fotos: Albert Punsola

(<https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/ecoforum2.jpg>)

41.72

KB

Share 0

Tuit

(<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/laigua-el-centre-del-debat-al-ecoforum05-de-terrassa-0>)

(<https://www.sostenible.cat/print/noticia/laigua-el-centre-del-debat-al-ecoforum05-de-terrassa-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

Diputació
Barcelona

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)
